

Lokal elevhälsoplan vid Realgymnasiet Västerås

Iå 24/25

1. Inledning

Skolans huvuduppgift är utveckling och lärande. Goda studieresultat och god hälsa hänger samman. Den pedagogiska verksamheten ska anpassas efter elevernas olika behov och skapa förutsättningar för fortsatt lärande. Svårigheter uppstår *inte* för att *eleven* är på ett visst sätt, utan svårigheter uppstår för att lärmiljön inte fungerar för eleven.

Vid Realgymnasiet Västerås är *alla elever* alla medarbetares ansvar. Det betyder att alla som arbetar i vår verksamhet ska vara delaktiga i, och ansvara för, elevhälsoarbetet som syftar till att skapa goda lärmiljöer för elevernas kunskapsutveckling.

1.1 Syfte

Den lokala elevhälsoplanen ska vara ett stöd till all personal i det dagliga elevhälsoarbetet, samt vara vägledande för alla elevers rätt till en likvärdig möjlighet att utvecklas och lära. Elevhälsoplanen ska vara en grund för gemensam verksamhetsutveckling och samsyn i elevhälsoarbetet.

1.2 Lärande och hälsa

Att klara skolan är den enskilt viktigaste faktorn för ett barns hälsa i framtiden. Omvänt gäller att god hälsa är en förutsättning för att klara målen i skolan. Hälsofrämjande skolutveckling är ett begrepp som Skolverket använder för att understryka att elevhälsoarbetet är en långsiktig process som berör hela skolans personal. Det innebär också att eleven görs delaktig i utbildningen och skolan ser att rutiner för samarbetsformer med vårdnadshavare finns.

Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande och stötta elevernas utveckling mot utbildningens mål. Genom elevhälsans uppgifter sätts sambandet mellan lärande och hälsa i fokus och elevhälsan ska vara nära knuten till skolans uppgifter. Arbetet präglas av ett nära samarbete mellan samtliga funktioner på skolan.

2. Elevhälsans uppgifter

Elevhälsans roll ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och har därför ett särskilt ansvar för att, tillsammans med ansvariga lärare, undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Elevhälsan ska också arbeta med generella inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak, alkohol, narkotika och doping samt jämställdhet och sex- och samlevnadsundervisning. Skolan

har ett ansvar för att varje elev får kunskap om, och förståelse för, den egna livsstilens betydelse för hälsan och kunskap om vilka förutsättningar som finns för att skapa en god hälsa.

2.1 Förebyggande insatser

Det förebyggande arbetet görs för att minimera och undanröja de riskfaktorer som uppmärksamhets och identifierats genom kartläggning på individ, grupp och organisationsnivå. Kartläggningen följs av analys och därefter planering av förebyggande insatser. Effektivt förebyggande arbete bygger på friskfaktorer snarare än fokus på det som inte fungerar, d.v.s. vi gör mer av det som fungerar bra och försöker minimera det som fungerar mindre bra. Dock är det viktigt för skolans personal att känna till vad som stjälpes för att kunna undvika det och göra annorlunda fortsättningsvis. Målet är att skapa en lärandemiljö där alla elever, utifrån sina förutsättningar, ges optimala möjligheter till lärande och utveckling.

2.2 Hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet utgår från det friska. Det handlar om att bibehålla och/eller stärka det pedagogiska arbete som gynnar ett gott socialt och emotionellt klimat, att eleverna mår bra både psykiskt och fysiskt. Eleverna ska uppleva sig delaktiga i verksamheten och bekräftas positivt. Viktiga friskfaktorer är att eleverna upplever skolan som meningsfull, begriplig och hanterbar.

2.3 Lärarens roll för elevens lärande

Vid Realgymnasiet Västerås skapar vi verksamheten utifrån elevernas förutsättningar och behov. Som stöd i detta arbete arbetar läraren tätt med de olika funktionerna i elevhälsans tvärprofessionella team i skapandet av den differentierade undervisningen. När läraren är aktiv, pådrivande och utformar undervisningen så att den fungerar för olika individer påverkas resultatet i positiv riktning.

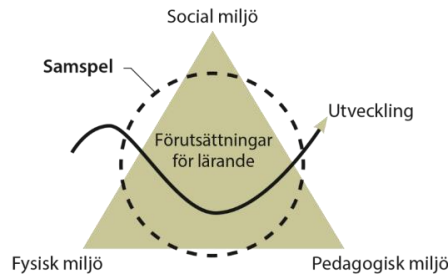
Läraren har också ett ansvar i att skapa goda relationer med eleverna, då detta har mycket stor betydelse för hur eleverna utvecklas mot utbildningens mål. Att skapa ett tillåtande klassrumsklimat där man får göra misstag och där problem ses som tillfällen att lära är viktigt. Att elever känner sig så trygga att de kan ge uttryck för idéer och tankar är viktigt för att läraren på så sätt kan få kunskap om hur eleven lär och tänker. Dessa insikter är mycket viktiga i skapandet av differentierad undervisning.

3. Tillgänglighet

Vid Realgymnasiet Västerås arbetar vi utifrån Specialpedagogiska skolmyndighetens tillgänglighetsmodell vilket innebär att eleverna:

- får rätt till utbildning anpassad efter deras förutsättningar och där de får sina behov tillgodosedda.
- får möjlighet att vara delaktiga i en gemenskap.

- får tillgång till pedagogiska strategier och stödstrukturer, alternativa hjälpmedel och andra anpassningar.
- får tillgång till rum för lärande som är anpassade utifrån olika förutsättningar och behov både ute och inne.

3.1 Lärmiljöer och stimulans

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att eleverna ges möjlighet att utvecklas maximalt utifrån sina förutsättningar. Lärarna ansvarar för att planera och genomföra undervisningen så att den omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan.

Eleverna ska ges aktivt lärarstöd i undervisningen och hänsyn ska tas till individernas behov och förutsättningar. Detta gäller både de elever som lär sig snabbt och de elever som behöver mer tid och eventuellt annat stöd. Läraren ska organisera, anpassa och variera undervisningen på både grupp- och individnivå, med stöd av personalen i elevhälsan. Om det framkommer att elever har behov av ytterligare stödinsatser ska detta ges i form av extra anpassningar och/eller särskilt stöd.

3.2 Extra anpassningar

Extra anpassningar ska genomföras inom ramen för ordinarie undervisning och dokumenteras för att underlätta den pedagogiska planeringen. Det är viktigt att alla undervisande lärare är medvetna om och använder sig av extra anpassningar för elever som är i behov av detta. Det är elevens mentor som ansvarar för att alla får kännedom om de extra anpassningarna och för kollegialt stöd diskuteras de extra anpassningarna i arbetslaget tillsammans med elevhälsan. Om de extra anpassningarna inte leder till önskat resultat kan mentor vända sig till rektor för beslut om utredning av särskilt stöd.

3.3 Särskilt stöd

En utredning ska skyndsamt göras vid misstanke om att en elev är i behov av särskilt stöd. Rektor beslutar om en sådan utredning. Den pedagogiska kartläggningen genomförs av undervisande lärare och leds av specialpedagog, men kan också innehålla andra delar som genomförs av andra professioner i elevhälsan. Viktigt är att också involvera eleven i utredningen.

Utredningen ska innehålla tre delar:

- Kartläggning av elevens skolsituation på organisations-, grupp- och individnivå

- Analys av kartläggningen för att se vilka behov som finns - Pedagogisk bedömning av elevens stödbehov

Elevhälsan ska alltid konsulteras och beslut om eventuellt åtgärdsprogram beslutas av rektor. Elev och vårdnadshavare informeras av beslutet. Åtgärdsprogram beslutas om den pedagogiska bedömningen visar på behov av långvariga specialpedagogiska insatser alt. behov av stöd som inte kan ges inom ramen för ordinarie undervisning.

4. Elevhälsans organisation

Vid Realgymnasiet Västerås är samtlig personal på skolan involverade i att skapa en god miljö för lärande för samtliga elever. Arbetet med elevers hälsa handlar om alla faktorer som påverkar hur eleverna mår och lyckas i skolan. Elevhälsan är en resurs i arbetet för att skapa en bra elevhälsoarbete på skolan men det kräver en hög grad av samverkan mellan de olika professionerna inom elevhälsan samt med övrig personal.

4.1 Rektor

Rektor har det yttersta och övergripande ansvaret för elevhälsan på skolan. Rektor leder och utvecklar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Rektor ansvarar för att det finns rutiner för möten mellan elevhälsans professioner och lärarna. Rektor ansvarar för att utredning om särskilt stöd påbörjas skyndsamt. Om utredningen visar att en elev behöver särskilt stöd beslutar rektor att åtgärdsprogram upprättas och att eleven får det stöd som behövs.

4.2 Lärare och mentor

Den största delen av elevhälsoarbetet sker inom ramen för ordinarie undervisning. Det är oftast läraren som först uppmärksammar behov av stöd men det är även viktigt för mentorn, som är en del i elevhälsan, att vara insatt i hur undervisningen bedrivs. Strävan är alltid att möta elevernas behov på gruppnivå genom differentierad undervisning men om det inte är möjligt ansvarar läraren tillsammans med personal från elevhälsan för att göra en pedagogisk kartläggning. Denna dokumenteras enligt central mall tillsammans med elev och vårdnadshavare.

4.3 Elevhälsan

Skollagen säger att elevhälsan ska innehålla psykologiska, medicinska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Vid Realgymnasiet Västerås har vi tillgång till skolsköterska, kurator och specialpedagog. Psykologkompetens samt läkarkompetens köps in vid behov. Dessutom ingår mentor i elevhälsan. Elevhälsan leds av rektor/bitr. rektor. Elevhälsans arbete bedrivs på organisations-, grupp- och individnivå. Detta innebär att elevhälsan:

- a) Samverkar med skolans pedagogiska personal i arbetsmiljöfrågor samt i det övergripande hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

- b) Bistår skolledningen med information, råd och utredningar och frågor som har betydelse för elevernas lärande, utveckling och hälsa.
- c) Arbetar för en säker och god arbets- och lärandemiljö för eleverna – uppmärksammar ogynnsamma förhållanden i elevernas skolmiljö.
- d) Tar del av vetenskaplig utveckling inom relevanta områden för att utveckla elevhälsans arbete.
- e) Samarbetar kontinuerligt och strukturerat med pedagogisk och annan personal på skolan kring planering av undervisning och kartläggning av lärmiljöer på individ, grupp och organisationsnivå.
- f) Samverka med externa kontakter.
- g) Är delaktiga i uppgiften att identifiera och åtgärda problem i elevens lärande, utveckling och hälsa – hänvisar vidare till annan vård om behandling behövs.

4.4 Elevhälsans specialpedagogiska insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans specialpedagogiska insats:

- Tillföra specialpedagogisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Stötta lärare i pedagogiska kartläggningar.
- Ansvara för utredningar om särskilt stöd.
- Utforma åtgärdsprogram.
- Ge handledning till pedagogisk personal.
- Följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärmiljöer.
- Samverka med rektor i analys av prognoskluster och fördelning av resurser som en del i det förebyggande arbetet.

4.5 Elevhälsans medicinska insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans medicinska insats utförs av skolsköterska och skolläkare och består i att:

- Tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symptom hos elever som kan innebära att de är i behov av stöd eller andra insatser.
- I samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa.
- Ge handledning och konsultation till skolans övriga personal.
- Beakta elevernas vaccinationstäckning så att kompletterande vaccinationer kan erbjudas om det finns behov – denna tjänst köper vi i så fall in av vårdcentral.
- Bidra med medicinsk kunskap inför arbetsmoment som är förlagda ute i verksamheter och vid yrkesvägledning.

4.6 Elevhälsans psykologiska insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans psykologiska insats består i att:

- Tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete på rektorns uppdrag genomföra psykologiska utredningar och bedömningar av elever, grupper och organisation.
- Bidra med psykologisk kunskap om elevers förutsättningar för lärande och behov av stöd.
- Ge handledning och konsultation till skolans övriga personal.
- Bidra med kunskap kring psykiska besvär, till exempel ångest och depression.
- Bidra med psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa och lärande, till exempel genom utbildning kring psykisk hälsa och ohälsa.

4.7 Elevhälsans psykosociala insats

Arbetsuppgifterna för elevhälsans psykosociala insats består i att:

- Tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i lärarnas pedagogiska arbete och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen.
- På rektorns uppdrag utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever.
- Ge handledning och konsultation till skolans övriga personal.
- Bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling.
- Bidra med kunskaper om samhällets stödsystem samt ha kontakt med dessa funktioner.
- Delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrundsarbete och framtagandet av skolan plan mot diskriminering och kränkande behandling samt i uppföljningen av planen tillsammans med elever, vårdnadshavare och skolans personal.

5. Dokumentation

All dokumentation i elevärenden sker i ProRenata som är ett webbaserat journalföringssystem för elevhälsan. All dokumentation hamnar på ett ställe och ger en samlad bild över elevhälsans arbete kring en elev eller elevgrupper. ProRenata är behörighetsstyrt och det är enbart elevhälsans professioner, rektor och mentor som har tillgång till, och kan dokumentera i ProRenata.

Varje skola upprättar en samarbetsyta i Teams där man kan samla dokumentation som behöver vara tillgänglig för pedagogerna, tex upprättade åtgärdsprogram eller listor på allergier samt tillhörande handlingsplaner. Även aktiviteter beslutade på grupp eller organisationsnivå ska finnas här.

5.1 Känsliga personuppgifter

Inom elevhälsan hanteras känsliga personuppgifter. Det är därför viktigt att följa de rutiner som finns kring detta i dokumentet i ProRenata i handboken under elevhälsa. Där står bland annat hur man kan skicka och dela dokument med andra myndigheter.

6. Anmälan till socialtjänsten

Den som arbetar i skolan och i sitt yrke kommer i kontakt med barn eller unga ska genast anmäla till socialtjänsten om man misstänker att ett barn far illa eller riskerar att fara illa. Den som har anmälningsskyldighet kan inte vara anonym. Anmälan görs till socialtjänsten i den stad som eleven bor. Anmälningsplikten är total och kan inte delegeras till någon annan. Man anmäler sin oro eller misstanke om att ett barn far illa och behöver inte ha bevis för att det är så. Anmälan ska ske skyndsamt. Om det finns oro ska rektor och elevhälsa informeras omgående. Blankett för anmälan till socialtjänsten finns i ProReNata.

7. Oroande frånvaro

På gymnasiet råder ingen skolplikt men man har skyldighet att vara närvarande. Olovlig frånvaro kan få konsekvenser för studiemedlet från CSN och mycket omfattande frånvaro kan betraktas som att eleven har hoppat av från utbildningen. Lärande i Sveriges skolor har ett ansvar för att varje elev fullföljer sin skolgång och följer den rutin som finns för närvarokontroll. Oroande frånvaro ska utredas och meddelas elevens hemkommun.

8. Organisation av elevhälsans arbete vid Realgymnasiet Västerås

Vid Realgymnasiet Västerås arbetar vi aktivt med det förebyggande arbetet kring elevhälsa.

Som en del i detta arbetar vi modellen Elevhälsomöte (EHM). Detta utifrån såsom den beskrivs i boken *EHM Elevhälsomötet – en främjande, förebyggande och lärande modell* av Anna Bengtsson, Maria Kempe Olsson och Ida Necovski.

EHM är en strukturerad modell som bjuder in all skolpersonal som finns runt eleverna/klassen, och där skolans olika kompetenser och professioner samverkar för att ringa in utmaningar och möjligheter långt innan arbetsinsatserna blir enbart av åtgärdande karaktär. Samverkan gör att lärandeuppdraget och elevhälsouppdraget i skolan kopplas samman, och den samverkan sker inte enbart utifrån de elever som är i behov av särskilt stöd utan utifrån alla elever.

Vid dessa möten anammas ett salutogent förhållningssätt där vi ser till det som fungerar, som främjar hälsa, lärande och utveckling, dvs vi ser fokus på friskfaktorer. Dessutom har vi ett relationellt perspektiv i vilket vi ser att behovet av stöd uppstår i elevens möte med lärmiljön och att svårigheterna är kontextbundna och inte individbundna. Genom att börja mötena med en nulägesrunda och sedan skapa en samsyn för all personal kring klassen medföra att det

lättare blir allas ansvar att uppmärksamma och stödja elever i behov av stöd. Det underlättar även att skapa förutsättningar på såväl grupp- som individnivå, som på skolnivå.

Mötet varar omkring 90 minuter där det finns en tydlig struktur för hur mötet ska genomföras. Vid Realgymnasiet Västerås har vi tre-fyra elevhälsomöten per läsår per klass.

Inför varje EHM får varje enskild elev i den berörda klassen fylla i ett formulär för att skatta klimatet, situationen och mående i skolan och i klassen, en så kallad Temperaturmätning. Detta för att även klassens röster ska bli hörda på mötet. Mentorn ser till att detta genomförs och är den som framför klassens nulägesbeskrivning under EHM.

Inom mötesstrukturen görs det tydligt att förutom att "beskriva och redogöra" så behövs det "analysera och förstå" innan kommer till "planera hur". Dessutom har deltagarna olika roller på mötet, där några sitter som reflekterande team. Tanken är att det ska minska risken för att mötet glider mot tankar om insatser och åtgärder innan det finns en nyanserad och bred tvärprofessionell beskrivning och analys som grund för själva planeringen och det konkreta görandet. Dokumentationen (i ett s.k. spindeldokument) tydliggör vilka insatser som ska arbetas vidare med vem/vilka som har ansvaret att arbeta med det.

Implementering av EHM kommer gynna både elever, lärare och övrig personal på skolan i arbetet mot ett tryggt klimat och främjande arbete i elevhälsans anda.

Varje månad gör lärarna en s.k. prognos för varje elevs kunskapsläge i Admentum. Denna analyseras av EHT, och särskilt skolans mentorer. Syftet med prognosen är att elev och vårdnadshavare blir uppdaterade på studieläge för eleven och att det skapas möjligheter att gemensamt hitta framgångsfaktorer och gynnsamma arbetssätt för varje elev.

EHM och prognoserna ger en god överblick för elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse. Denna prognos används tillsammans för att fördela resurser samt stötta eleverna så att de når så långt möjligt. Detta i enlighet med Skollagen 2010:800 kap. 3 2§: *"Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling."*

Förutom vid EHM samlas elevhälsan en timme varje vecka för att följa upp pågående arbete och om det uppstår andra situationer som elevhälsans professioner kan vara behjälpliga i, Elevhälsans strategiska möte (EHS). Viktig person i dessa möten är mentor som regelbundet träffar alla elever, både i grupp och enskilt samt har daglig kommunikation med samtliga undervisande lärare. Skolpsykolog och skolläkare deltar på dessa möten en gång per termin.

Samtliga funktioner i elevhälsan används också i det förebyggande arbetet i form av kompetensutvecklingsinsatser utifrån behov som visat sig i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta

kan också resultera i utbildning för elever. Kompetenser används även i handledningssyfte och konsultation för personal.